

ת"פ 18357/11/17 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 18357-11-17 מדינת ישראל נ' פלוני
בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת- חיימוביץ

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה רותם פלג

ב"כ הנאשם עו"ד שני סגל

הנאשם בעצמו

הכרעת דין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה, עבירה לפי סעיף 186 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"). ביום 3.8.17, בשעה 00:03 לערך, נשא הנאשם על גופו סכין מאולתרת שאורך להבה 7 ס"מ והינה מתקבעת וזאת לטענתו לצורך הגנה עצמית. בהבחינו בשוטרים הנאשם הוציא את הסכין והניחה בפח אשפה סמוך.
2. בהחלטה מיום 25.2.19 דחיתי בקשת הנאשם לפסול את הודאתו מיום 4.8.17 ואת הסכין שנתפסה בפח האשפה על ידי השוטרים, מלשמש ראיות במשפטו.
3. בנסיבות אלה, נשמעה עדותו של הנאשם במסגרת פרשת ההגנה בה מסר, כי בעת הרלוונטית לכתב האישום הוא עבד בסופר "ינות ביתן". יום לפני האירוע נשוא תיק זה, מחבל דקר באופן קשה עובד סופר בעיר יבנה, ולראיה צורף נ/2, דיווח חדשותי אודות האירוע. לדבריו, הדבר גרם לו לחשש, ולכן הוא הכין סכין עמוד 1

מאולתרת ממספריים, אותה נשא על גופו בעת שיצא מביתו בשעת לילה. בין לבין, התחרט, החליט להיפטר מהסכין, ולכן זרק אותה בפח האשפה כפי שהעידו אף השוטרים.

הנאשם מסר, כי לא הבחין בשוטרים עד אשר הגיעו אליו ועצרו אותו (עמוד 51 שורה 7) ושלל, כי הבחין בניידת גלויה טרם שזרק את הסכין לפח (עמוד 51 שורות 9-11). השוטרים היו לבושים בלבוש אזרחי ולא מדי משטרה, כאשר ניידת אחת גלויה ואחת סמויה.

לדבריו, השוטרים תשאלו אותו בשטח אם הסכין שייכת לו והוא השיב בחיוב וכל זאת מבלי שהועמד על זכויותיו. לאחר שאישר, כי הסכין שייכת לו, הוא נאזק ועוכב. מעצרו היה למשך שעה עד שהועבר לסטטוס מעוכב וחקירתו נערכה שעה לאחר מכן.

בהחלטה מיום 25.2.19 קבעתי, כי לא נערך תשאול שכזה בשטח, ואף לאחר שמיעת פרשת ההגנה לא שוכנעתי, כי תשאול כזה נערך בעת מעצרו של הנאשם בשטח.

הנאשם אישר, כי אמרו לו שהוא זכאי להיוועץ בעורך דין, ואישר את חתימתו על גבי טופס הודעה על זכויות (עמוד 52 שורות 8-10), ובכך למעשה אישר, כי הועמד על זכותו להיוועץ בעורך דין, לרבות זכותו לעורך דין מטעם הסגוריה הציבורית, עובר לחקירתו.

הנאשם עמד על כך, כי הכין את הסכין מאחר ופחד ממחבלים אף שלא סיפר את הסיפור המלא בעת חקירתו במשטרה וזרק את הסכין מאחר שאינו נוהג להסתובב עם סכין (עמוד 52 שורות 14-15).

הנאשם הסביר, כי האמור בחקירתו במשטרה אינו מדויק, וכי התכוון לומר שהשוטרים טענו בפניו, כי ראו אותו, ולא כי הוא עצמו הבחין בהם לפני שזרק את הסכין (עמוד 52 שורות 19-21), ועמד על כך שלא הבחין בשוטרים או בניידת טרם שזרק את הסכין אלא לאחר מכן (עמוד 53 שורה 7).

4. ב"כ המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשם על סמך הודייתו בחקירתו ולדחות את הסבריו בבית המשפט. במסגרת ההחלטה במשפט הזוטא, נדחו טענות הנאשם ונקבע שלא נפל פגם בהתנהלות השוטרים, ובנסיבות אלה, התקיימו יסודות העבירה. לשיטת ב"כ המאשימה הטענה, כי הנאשם זרק את הסכין מבלי שהבחין בשוטרים אינה מתיישבת עם גרסתו במשטרה (ת/6) ועל כן יש לדחותה.

5. ב"כ הנאשם ביקשה להורות על זיכוי הנאשם בשל מצבור של טעמים ולחלופין, להורות על ביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק.

ב"כ הנאשם טענה, כי הנאשם זרק את הסכין לאחר שחש אי נוחות מהחזקתה של זו, ולא בקשר לשוטרים או ניידת שחלפה במקום. הנאשם הסביר, כי פחד בשל פיגוע שהתרחש סמוך למקום מגוריו, במהלכו נפגע עובד סופר, עיסוק בו עוסק גם הנאשם.

עוד נטען, כי נסיבותיו המיוחדות של תיק זה, מקימות לנאשם הגנה של זוטי דברים.

במסגרת בחינת הטענה לזוטי דברים, הפנתה ב"כ הנאשם לפסיקה ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה. במסגרת

זו, יש לתת את הדעת לכך, שמשך זמן החזקת הסכין היה לזמן מועט, הנאשם לא נחקר לגבי משך ההחזקה, ועל כן יש לקבל את גרסתו במלואה. הנאשם זרק את הסכין מיוזמתו, ובעניין זה ביקשה לדחות את גרסתו של השוטרי ברנשטיין, שעדותו בבית המשפט אינה מתיישבת עם עדותם של שני השוטרים הנוספים שגרסתם תומכת בגרסת הנאשם, ואינה מתיישבת אף עם דו"פ שערך בסמוך למועד האירוע. גרסת שני השוטרים האחרים תומכת בגרסת הנאשם, כי זה זרק את הסכין מבלי שהבחין בשוטרים או בניידת משטרה. יתרה מכך, הנאשם לא נחקר באופן מפורש לגבי כך שזרק את הסכין בהבחין בשוטרים ואף במסגרת הליך הזוטה, לא נקבע על ידי בית המשפט, כי הנאשם הבחין בניידת משטרה. יש לקבל את גרסת הנאשם, כי בחקירתו הוא מסר תיאור של הדברים בדיעבד, שכן לא ידע שמדובר בשוטרים.

נסיבות החזקת הסכין מאפשרות זיכוי הנאשם מטעמים של זוטי דברים, מאחר שמדובר במעשה קל ערך, וזאת בשים לב לטיב המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והעובדה שהמעשה לא הצמיח מידה מינימלית של סכנה לציבור, ובהתחשב במהות העושה (נסיבותיו האישיות של הנאשם).

עוד נטען, כי נפל פגם בהחלטה להורות על מעצרו של הנאשם חלף עיכובו או זימונו לחקירה במועד נדחה, והגם שהדבר לא הצדיק את פסילת הראיות, הרי שיש לתת לכך משקל עת בוחנים טענות הנאשם להגנה מן הצדק.

במסגרת בחינת טענות הנאשם להגנה מן הצדק, ביקשה ב"כ הנאשם לתת משקל גם לטענות של שוירות המשפט הפלילי, במסגרתו יש להעדיף אמצעי פחות פוגעני מהרשעה בפלילים.

6. אין מחלוקת, כי מדובר בסכין מאולתרת העונה על הגדרת סכין בחוק.

7. אין מחלוקת, כי הנאשם אמנם לא הרחיב בעדותו במשטרה, ת/6, אודות הנסיבות להכנת והחזקת הסכין, אך ציין, כי החזיק בה להגנה עצמית, מחשש להיתקלות במחבלים (שורות 21 ו-33). נסיבות הפיגוע המתוארות ב-2/נ, יש בהן לתמוך בגרסת הנאשם, כי הכין והחזיק בסכין מחשש למפגש עם מחבל ורצונו להתגונן באמצעות הסכין.

8. גרסתו של הנאשם לגבי משך החזקת הסכין לא נסתרה: בעדותו מסר, כי הכין אותה ויצא מביתו כשהיא על גופו, נסע באוטובוס, ולאחר שירד ממנו, גמל בליבו להיפטר ממנה, ולכן השליך אותה לפח האשפה. משכך, מדובר בהחזקה לזמן קצר.

9. מעדותו של השוטרי תמיר שפיר ודו"פ שרשם (ת/2), עדותו של השוטרי אלדד לביא והמזכר שרשם (ת/5) ודו"פ של השוטרי חן ברנשטיין (ת/3) לא עלה שהנאשם הבחין במי מהשוטרים או בניידת משטרה בטרם השליך הסכין לפח. השוטרי ברנשטיין בעדותו בפני טען, כי הנאשם הבחין בניידת משטרה שנסעה לפני רכבו, ולאחר מכן השליך את הסכין. השוטרי ברנשטיין לא סיפק הסבר המניח את הדעת מדוע הדברים לא מצאו ביטוי בדו"פ שרשם (ת/3) וגרסה זו ממילא עומדת בסתירה ליתר העדויות שהובאו בפני ולכן לא מצאתי לקבלה. השוטרים העידו, כי היו לבושים בלבוש אזרחי ולא במדי משטרה, ונהגו ברכבים סמויים, כך שלא הייתה לנאשם כל אפשרות לדעת שמדובר בשוטרים או ברכב משטרה עד שהזדהו בפניו.

אשר לגרסת הנאשם בחקירתו במשטרה (ת/6), אני סבורה שלא נאמר בה בצורה חד משמעית על ידי הנאשם, כי זרק את הסכין לפח לאחר שהבחין בשוטרים או בניידת משטרה ולכן אין לשלול את גרסתו שנמסרה בפניי ואשר נתמכת בעדויות השוטרים והדוחות שנרשמו על ידם:

"ש: מה עשית כאשר הבחנת בשוטרים?"

ת: מה זאת אומרת?

ש: ליד הפח זבל

ת: זרקתי את הסכין שהיית אצלי

ש: למה זרקת אותה?

ת: כי פחדתי (שורות 14-19). בדברים אלה אין לראות שהנאשם מאשר, כי זרק את הסכין לאחר שהבחין בשוטרים. אף לשיטת ברנשטיין בעדותו בפניי הנאשם לא הבחין בשוטרים אלא בניידת משטרה.

בהמשך הסביר הנאשם היכן החזיק את הסכין על גופו ובתוך כך נשאל והשיב כך:

"ש: שהבחנת בשוטרים אפה הסכין הייתה עליך?"

ת: עלי מאחורי הגב (שורות 38-39). בשים לב לדברים שמסר הנאשם בראשית החקירה במשטרה ובעדותו בפניי, אני מקבלת גרסתו, כי בדברים לעיל הוא אישר את דברי השוטרים בדיעבד אך לא התכוון לומר, כי הבחין בהם טרם השלכת הסכין לפח.

בנסיבות אלה, אני קובעת, כי לא הוכח שזריקת הסכין לפח הייתה בשל כך שהנאשם הבחין בשוטרים או בניידת משטרה ועל כן אני מקבלת את גרסת הנאשם, כי עשה כן לנוכח החלטה אישית שלו להיפטר מהסכין בשל אי הנוחות שחש מנשיאתה על גופו.

10. הנאשם סיפר שהוא סובל 20 שנה ממאניה דפרסיה ומחזיק בתעודת נכה של המוסד לביטוח לאומי. בחוות דעת הפסיכיאטר המחוזי מיום 6.8.18 שהוגשה בעניינו של הנאשם עולה, כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש מאז שירותו הצבאי והוא לוקה במחלת נפש כרונית, הפרעה סכיזו אפקטיבית. עוד נקבע בחוות הדעת, כי התבטאויותיו של הנאשם אינן עולות כדי מצב פסיכוטי אלא "יש להתייחס אליהם כביטויים של **חרדות עם מרכיב כפייתי**" (עמ' 2).

11. בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחיה מספר 4.1109 שעניינה "**מדיניות חקירה ותביעה בעבירות של החזקת אגרופן או סכין ואיסור סחר בהם או מכירתם לקטין**" (להלן: "**ההנחיה**"), נקבעו מכלול של שיקולים אותם יש לשקול טרם הגשת כתב אישום בעבירה של החזקת סכין. סעיף 11 מונה את השיקולים השונים כשברור שאין מדובר ברשימה ממצה.

ההנחיה מתייחסת הן לנסיבות החזקת הסכין והן לשיקולים נוספים אותם יש לבחון.

בנסיבות החזקת הסכין יש לתת את הדעת לשיקולים כגון מטרת החזקת הסכין, מקום ושעת החזקתה, סוג הסכין, צריכת אלכוהול או סמים, אינדיקציה לשימוש או כוונה לעשות שימוש בסכין או באלימות ותקופת החזקת הסכין.

בשיקולים נוספים, חיצוניים לעבירה, יש לקחת בחשבון קיומו של עבר פלילי או חשד לביצוע עבירה נלווית אשר יהווה שיקול להעמדה לדין בעוד נסיבות אישיות ייחודיות והמלצת גורם טיפולי כמו שירות המבחן עשויים לפעול כנגד אי מיצוי ההליכים.

ההנחיה מכירה באפשרות לעיכוב הליכים בעבירה של החזקת סכין.

בסעיף 10 להנחיה נקבע, כי ישנה "חשיבות רבה, איפוא, למיצוי החקירה, על מנת לברר ככל הניתן את נסיבות החזקת הסכין". בענייננו, מדובר בחקירה קצרה של הנאשם שלא העמיקה בבירור אודות הנסיבות להגנה עצמית וייתכן שלו התאפשר לנאשם ליתן הסברו לגבי פחדיו ולו היה מודיע על מצבו הנפשי, יכול שהדברים היו נבחנים על ידי המאשימה טרם הגשת כתב האישום.

12. בשוקלי את מכלול הנתונים שהונחו בפניי ולאחר שנתתי דעתי להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, אני סבורה שמעשיו של הנאשם חוסים תחת הגנת זוטי דברים.

13. סעיף 34 יז' לחוק קובע, כי "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

מעשה יחסה תחת הגנת זוטי דברים אם המעשה הוא קל ערך ולכן אף אם התקיימו מבחינה טכנית יסודות העבירה אין זה ראוי להטיל אחריות פליליות בגין המעשה.

עסקינן בארבעה מבחנים לקיומה של ההגנה; **טיב המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי**, שהינו התנאי המכריע על פי הפסיקה.

בע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ** (14.7.05) קבע בית המשפט העליון:

"25. בגוף סעיף 34 יז' לחוק העונשין מפורטים ארבעה תנאים מצטברים ליישומם ואלה הם: "...טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי...". **בחינתו של מעשה לאור התנאים הללו אמורה להוביל למסקנה אם במעשה קל ערך עסקינן. ניסוחו הכללי של הסעיף מעלה את השאלה בדבר המשקל הסגולי של כל אחד מהתנאים, וכיצד לערוך את השקלול הסופי ביניהם. נראה שלא ניתן לקבוע מראש את המשקל המדויק שיש לייחס לכל תנאי, שכן לכל מקרה הנסיבות המיוחדות לו. עם זאת הגישה הרווחת היא כי משקלו של התנאי האחרון, בדבר האינטרס הציבורי, רב מזה של השאר (י' קדמי על הדין בפלילים - חוק**

העונשין (כרך א) [29], בעמ' 556).

עוד נקבע בפסק הדין כך:

"26. ... הנה כי כן, אף על פי שהסייג בדבר "זוטי דברים" אינו מונה רשימה של מקרים הבאים בגדרו, הרי שהמגמה העולה מן הפסיקה היא שיש להחילו בזהירות תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. **בבואו לבחון מעשה שנתמלאו בו כל יסודות העבירה ישאל בית המשפט את עצמו אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי להכתים את מבצעו בהרשעה בפלילים. לשיטתי, מגמה זו ראויה היא. אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג...** יתרה מזאת, מידת הזהירות בהחלתו של הסייג נדרשת גם מן הטעם שמא ירוקנו מתוכן עבירות הנתפסות כ"קלות" מאחרות. **עם זאת נקיטת זהירות בהחלתו של הסייג אינה מונעת, לגישתי, פרשנות שתבחן בין מכלול השיקולים גם את נסיבותיו האישיות של המבצע. שכן, יש שהשפעתן של נסיבות אלו תשנה את התמונה מן הקצה אל הקצה, והרשעתו לאורן לא תשרת כל מטרה ראויה.**"

14. שוכנעתי, כי זהו מקרה בו על בית המשפט לנהוג במשנה זהירות טרם הכתמתו של הנאשם ברישום פלילי כשהדברים לא הצמיחו ולו מידה מזערית של סכנה לציבור, וכי השפעתו של מעשה זה על החברה הוא כה מזער, עד שאין זה ראוי להכתים את הנאשם בהרשעה בפלילים.

אשר לטיב המעשה, מדובר במעשה בעל פוטנציאל חומרה בשל האפשרות לשימוש בסכין והסכנה שגלומה בכך. יחד עם זאת, מדובר בסכין מאולתרת שהוכנה ממספריים והעבירה היא עצם החזקתה ללא מעשה נלווה למשך זמן קצר.

אשר לנסיבות המקרה, יש להביא בחשבון את התנהלותו הכוללת של הנאשם. הנאשם, אדם הלוקה בהפרעה נפשית, היה עד לתופעה של פיגועים שכונו "פיגועי יחידים" בתקופה הרלוונטית. הנאשם עבד אותה עת בסופר, ובמקום מגוריו הותקף עובד בסופר באופן קשה על ידי מחבל ולכן גמל בליבו לשאת סכין לצורכי הגנה עצמית. לאחר נסיעה קצרה באוטובוס התחרט הנאשם והחליט להיפטר מהסכין ולכן הוציאה מגופו והשליכה לפח. עסקינן בעבירה תוצאתית וזו הושלמה מעצם החזקת הסכין מחוץ לביתו או חצריו, אך מדובר בהחלטה של הנאשם להיפטר ממנה. הסכין הוחזקה לזמן קצר ונזרקה לפח ביוזמת הנאשם. לא מדובר במי שנכנס עם הסכין למועדון או למקום ציבורי או בסכין שנתפסה על גופו בעת חיפוש.

אשר לתוצאות המעשה, אין חולק, כי לא נעשה כל שימוש בסכין ולא נלוותה להחזקתה עבירה אחרת או חשש לביצועה של עבירה כלשהי.

אשר לאינטרס הציבורי, בע"פ 807/99 **מדינת ישראל נ' עזיזיאן** ((8.12.99) סעיף 30) נפסק, כי ההגנה של "זוטי דברים" **"תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן, ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית"**.

אני סבורה, כי בנסיבות החריגות של החזקת הסכין בתיק זה הפגיעה בערך החברתי המוגן הינה מינורית וניתן בהחלט לומר שאינה הולמת הרשעה בפלילים.

עוד נקבע, כי בין מכלול השיקולים לענין זה ניתן לשקול גם את העושה, ולא רק את המעשה:

"נקיטת זהירות בהחלתו של הסייג אינה מונעת, לגישתי, פרשנות שתבחן בין מכלול השיקולים גם את נסיבותיו האישיות של המבצע. שכן, יש שהשפעתן של נסיבות אלו תשנה את התמונה מן הקצה אל הקצה, והרשעתו לאורן לא תשרת כל מטרה ראויה"
(ע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ (14.7.15), סעיף 26).

נתוניו האישיים של הנאשם, כפי שפורטו לעיל, יש להם השפעה לטעמי על התנהלותו. אמנם הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו, אך לא ניתן להתעלם מהלך הרוח במסגרתו פעל עת הכין את הסכין, חשש בתקופת פיגועים וחרדה ממשית במצבו לנוכח האפשרות שהוא עשוי להיתקל במפגע ולכן עליו לשאת עמו סכין להגנה עצמית. נוכח החרדה בה היה נתון, בשל ההפרעה ממנה סובל, לנוכח הפיגוע הקשה יום קודם, הרי שמדובר בנסיבות אישיות מיוחדות.

קיבלתי הסבריו של הנאשם במלואם לגבי מניעיו בהכנת הסכין ונשיאתה על גופו ואת הסבריו, כי לאחר זמן קצר, נסיעה באוטובוס החליט שאינו מעוניין בכך ולכן השליכה לפח. קיבלתי הסבריו, שנתמכו בדוחות הפעולה של השוטרים, כי הנאשם שם את הסכין בפח מבלי שהבחין בהם.

הנאשם נעדר עבר פלילי.

בנסיבות אלה, אני סבורה שמדובר בנסיבות חריגות של החזקת סכין (החזקה לזמן קצר עד שהחליט הנאשם מיוזמתו להשליכה לפח) ובנסיבות אישיות חריגות (בשל מצבו הנפשי של הנאשם והתנהלותו תחת חרדה כפי שבאה לידי ביטוי בחוות הדעת הפסיכיאטרית) וכל אלה על רקע מצב ביטחוני לא פשוט.

15. ב"כ הנאשם הפנתה לאסופה של פסקי דין בתחומים שונים בהם התקבלה הגנת זוטי דברים, לרבות בעבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה. כך בענ"פ 13556-09-18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (21.1.19) זוכה המערער בהסכמה, לנוכח המלצת בית המשפט, מעבירה של החזקת סכין בשל נסיבות החזקתה (מצא סכין ושיחק בה מתוך סקרנות).

ובת"פ (ת"א) 3540/02 **מדור תביעות פלילי ת"א נ' חבשי ג'לאל** (25.12.02) זוכה הנאשם מעבירה של החזקת שני קליעי נשק לאחר שהתקבלה הגנת זוטי דברים.

16. המאשימה הפנתה אף היא לפסיקה, אך לא מצאתי שעניינם של פסקי דין אלה דומה בנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של הנאשם לענייננו. הכלל הוא, כי בעבירה המיוחסת לנאשם יש חשיבות להרשעה ורק במקרים חריגים עשויה להתקבל הגנת זוטי דברים.

הפסיקה אליה הפנתה ב"כ המאשימה אינה מלמדת על מקרים חריגים כפי עניינו של הנאשם אלא על הכלל.

17. משקבעתי, כי מעשיו של הנאשם חוסים תחת הגנת זוטי דברים איני נדרשת לבחון טענותיו החלופיות של

הנאשם.

18. מכל המפורט לעיל, אני מקבלת טענת ב"כ הנאשם, כי עומדת לנאשם הגנת זוטי דברים, ולפיכך מזכה אותו מעבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, י"ב ניסן תשע"ט, 17 אפריל 2019, במעמד הצדדים